

Použité prameny a literatura

ARCHIVNÍ DOKUMENTY

Archiv bezpečnostních složek; Archiv Kanceláře prezidenta republiky; Archiv Národního muzea; Archiv společnosti Nestlé/Orion, Bundesarchiv Berlin; Muzeum třetího odboje v Příbrami, Národní pedagogické muzeum a knihovna Jana Amose Komenského; Národní archiv; Památník Terezín; Umělecko-průmyslové museum Praha, Vojenský ústřední archiv.

EDICE DOKUMENTŮ

GEBHART, Jan – KÖPPLOVÁ, Barbora – KRYŠPÍNOVÁ, Jitka a kol. *Řízení legálního českého tisku v Protektorátu Čechy a Morava*. Praha: Karolinum, 2010.

HLUŠIČKOVÁ, Růžena – MICHÁLKOVÁ, Marie – PEKÁREK, Bohumil – ŠTOVÍČEK, Ivan (eds.). *V boj. Edice ilegálního časopisu. II. díl. 1939–1940*. Praha: Historický ústav armády ČR, 1995.

Rudé právo 1939–1945. Praha: Svoboda, 1971.

PERIODIKA

Berounský deník; Čokoládový svět Orion; Dikobraz; Informace o Chartě 77; Katolický deník; Kulturní politika; Kulturní tvorba; Květen; Lidové noviny; Literární noviny; Mateřídouška; Mladá fronta; Mladá fronta Dnes; Národní politika; Ohníček; Pestrý týden; Pionýr; Právo lidu; Prostějovský deník; Reportér; Rudé právo; Svět Sovětů; Svobodné noviny; Svobodné slovo; Týden; Večerní Praha; Vlasta; Xantypa.

NEVYDANÉ RUKOPISY

RAŠÍN, Ladislav. *Deník dr. Ladislava Rašína. 13. 12. 1939 – 18. 10. 1940. I. díl. Věznice Praha-Pankrác*. Strojopisná verze.

VÁCLAVÍK, Václav. *Vzpomínky na Mauthausen, část 3. „Linz III“*. Publikováno na www.fronta.cz

TIŠTĚNÉ PRAMENY, DOBOVÉ PUBLIKACE

BENEŠ, Edvard. *Šest let exilu a druhé světové války. Řeči, projevy a dokumenty z r. 1938–45*. Praha: Družstevní práce, 1946.

Děda Mráz přijede do Československa, příloha časopisu *Přítel SSSR*, č. 14, Praha 1951.

KROPÁČ, František – LOUDA, Vlastimil (eds.). *Perzekuce českého studentstva za okupace*. Praha: Orbis, 1945.

KUKLA, Karel Ladislav. *Pražské bahno*. Praha: Svoboda, 1992.

MASARYK, Jan. *Volá Londýn*. Reprint vydání z roku 1948. Praha: Levné knihy, 2000.

PELC, Antonín. *Z domova a ciziny*. Praha: Orbis, 1950.

SEKORA, Ondřej. *Štědrý večer*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1951.

ŽÁK, Jiří. *Pramen chystá Vánoce – ABCD pro Vánoce. Dívkám, ženám, manželkám, ale také mužům*. Praha: Potravinářský obchod Praha, 1966.

KORESPONDENCE, DENÍKY, ROZHOVORY A MEMOÁROVÁ LITERATURA

BENEŠ, Ladislav (ed.). *Nedokončený deník československého stíhače RAF. Autentické svědectví o osudech čs. letců za druhé světové války*. Olomouc: Votobia, 1997.

BERDYCH, Václav. *Mauthausen. K historii odboje vězňů v koncentračním táboře Mauthausen*. Praha: Naše vojsko – SPB, 1959.

BROKEŠOVÁ, Ervína. *Žila jsem nadějí (Deník)*. Praha: Středočeské nakladatelství, 1972.

BURIÁNEK, František (ed.). *Svědectví. Příběhy českých studentů z akce 17. listopad*. Praha: Mladá fronta, 1979.

BURŠÍK, Josef. *Nelítuj oběti*. Praha: Naše vojsko, 1992.

CEBE-HABERSKÝ, Jaroslav. *Dům mrtvých. Věznice Moabit a Plötzensee 1940–1942*. Praha: Kvasnička a Hampl, 1946.

CUKR, Václav. *S trikolorou Francie na letounu. Deník československého stíhače z bitvy o Francii 1940*. Praha: Orbis, 1946.

ČAPEK, Miloslav. *O mužích, na které se zapomnělo. Autentické svědectví o nelidskosti komunistických věznic*. Praha: Pragma, 2000.

ČERNÝ, Václav. *Křik Koruny české. Paměti 1938–1945. Náš kulturní odboj za války*. Brno: Atlantis, 1992.

DOLEŽAL, Miloš. *Prosil jsem a přiletěla moucha*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2004.

DRÁBEK, Jaroslav. *Z časů dobrých i zlých*. Praha: Naše vojsko, 1992.

DRTINA, Prokop. *Československo, můj osud. Kniha života českého demokrata 20. století. Svazek první. Kniha 1. Přes Mnichov do emigrace*. Praha: Melantrich, 1991.

FAJTL, František. *Generál nebe (Podle vzpomínek Františka Peřiny)*. Praha: Naše vojsko, 1992.

- FÁREK, František. *Stopy mizí v archívu... Z poznámek a písemné pozůstalosti k vydání připravil Vladimír Ježek*. Praha: Vyšehrad, 1975.
- FEJFAR, Stanislav. *Deník stíhače*. Hradec Králové: Kruh, 1970.
- FUČÍK, Bedřich – BARTOŠEK, Karel. *Zpovídání. Pražské rozhovory 1978–1982*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1989.
- HÁJEK, Jiří. *Už jdeme po ulici. Z letopisů generace, která byla při tom*. Praha: Mladá fronta, 1976.
- HÁJKOVÁ, Dagmar a kol. *Ravensbrück*. Praha: Naše vojsko – SPB, 1960.
- HAJŠMAN, Jan. *V drápech bestie. Buchenwald*. Praha: Nakladatelství V. Neubert a synové, 1947.
- HAVEL, Václav. *Dopisy Olze*. Brno: Atlantis, 1992.
- HEJDA, Jiří. *Žil jsem zbytečně. Román mého života*. Praha: Melantrich, 1991.
- HESS, Alexander. *Byli jsme v bitvě o Anglii. Českoslovenští stíhači v RAF*. Praha: Naše vojsko, 1993.
- HNĚLIČKA, Stanislav – ŠEBELKA Jan. *Byl jsem tobruckou krysou. Vzpomínky válečného veterána*. Praha: Akropolis, 2008.
- HOFFMANN, Bedřich. *A kdo vás zabije... Život a utrpení kněžstva v koncentračních táborech*. Přerov: Společenské podniky, 1946.
- HORÁKOVÁ-GAŠAPARÍKOVÁ, Anna. *Z lánského deníku 1929–1937*. Praha: Radioservis, 1997.
- HRUBEC, Rudolf. *Válečný zápisník Rudolfa Hrubce*. Bernartice: Obec Bernartice, 2001.
- HUBÁČEK, Josef. *Moje vzpomínky na létání*. Klatovy: Dragon Press, 2008.
- JEŘÁBEK, Čestmír. *V zajetí stalinismu. Z deníků 1948–1958*. Brno: Barrister & Principal, 2008.
- JIROUS, Ivan Martin. *Magorovy dopisy*. Praha: Torst, 2005.
- KALOUŠOVÁ, Jarmila. *S prezidentem v Lánech*. Praha: Riopress – Česká expedice, 1999.
- KAREN, Jiří. *Kdybych se snad nevrátil... Korespondence a deníky z totálního nasazení 1942–1945*. Praha: Prostor, 2006.
- KAUFMANNOVÁ, Heda. *Léta 1938–1945. Válečné vzpomínky*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny, 1999.
- KLAPÁLEK, Karel. *Ozvěny bojů*. Praha: Naše vojsko, 1987.
- KOHOUT, Pavel. *Kde je zakopán pes. Memoáromán*. Brno: Atlantis, 1990.
- KONEČNÝ, Robert. *Jeden z vás*. Praha: Academia 2008.
- KOTYK, Jiří. Vánoční balíčky a další projevy studentského odporu v Pardubicích r. 1948. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka* 1995, 30 (3–4), s. 67–71.
- KUDEŘÍKOVÁ, Marie. *Zlomky života. Listy z vězení*. Praha: Mladá fronta, 1965.
- KUKLOVÁ-JÍŠOVÁ, Božena. *Krásná nemá paní. Příběhy vězněných žen z padesátých let*. Praha: ARSCI, 2007.

- MAREŠOVÁ, Milada. *Waldheimská idyla*. Praha: Academia, 2009.
- MAŠÍNOVÁ, Zdena – MARTIN, Rudolf. *Čtyři české osudy. Tragický úděl rodiny Mašínovy*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001.
- MATĚJKA, Ladislav. Abychom nezapomněli. Malá vánoční anketa Svobodných novin o tom, jak jste strávili loňské Vánoce. *Svobodné noviny. List Sdružení kulturních organizací* 1 (180), 23. 12. 1945, s. 5–6.
- MUCHA, Jiří. *Studené slunce. Text prvního vydání z roku 1968*. Praha: Eminent, 2003.
- My, nasazení na nucené práce ve druhé světové válce. Z dopisů, vyprávění a dokumentů některých nasazených získaných v roce 2003*. Žďár nad Sázavou: Svaz nuceně nasazených, 2003.
- NEZKUSIL, Ladislav. *Z deníku nuceně nasazeného. Zápisky z doby nuceného nasazení v Říši od 23. 10. 1942 do 26. 4. 1945*. Praha: Futura, 2005.
- NOSEK, Karel. *Krvavé kaskády*. Praha: Naše vojsko, 1978.
- ONDOK, Josef Petr. *Muklovský Vatikán*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.
- OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení. Vzpomínky opata Břevnovského kláštera*. Praha: Torst – Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992.
- OTČENÁŠEK, Karel (ed.). *Kamínky 1. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*. Hradec Králové: Biskupství královéhradecké, 2000.
- PALKOSKOVÁ-WIESENBERGEROVÁ, Albína. *Nebyl to jen sen*. Praha: Luxpress, 1991.
- PIKL, Josef. *Paměti jihočeského odbojáře*. Praha: Academia – Ústav pro studium totalitních režimů, 2009.
- POŠOVÁ, Kateřina. *Jsem, protože musím... napsala jsem si ve čtrnácti do lágrového deníku*. Praha: Prostor, 2003.
- PRADÁČ, Václav. Útržky. In: *Čtení bez cenzury. Část 1*. Praha: Fortuna, 1990, s. 22–25.
- REICHEL, Karel. *Vězeň píše deník. Psáno v káznici*. Turnov: Jednota bratrská, 1948.
- REJTHAR, Stanislav. *Dobří vojáci padli. Ze vzpomínek válečného pilota*. Praha: Ostrov, 2002.
- SACHER, Vilém. *Pod rozstříleným praporem*. Praha: Naše vojsko, 1991.
- SEDLÁČEK, Tomáš – PLACHÝ, Jiří. *Paměti generála Tomáše Sedláčka*. Praha: Ministerstvo obrany – AVIS, 2008.
- SLAVÍK, Jan. *Válečný deník historika*. Praha: Academia, 2008.
- SVATÁ, Jarmila. *Milenci SS smrti. Podle vyprávění Václava Václavíka*. Praha: Svoboda, 1945.

- SVOBODA, Ludvík. *Deník z doby válečné. Červen 1939 – leden 1943*. Praha: Mladá fronta, 2008.
- ŠIMKOVÁ, Dagmar. *Byly jsme tam taky*. Praha: Nakladatelství Monika Elšíková-Vadasová, 2003.
- ŠIMSA, Jaroslav. *Úzkost a naděje. Dopisy, sny, události 1940–1945*. Praha: Kalich, 1969.
- ŠIŠKA, Alois. *KX-B neodpovídá*. Praha: Naše vojsko, 1991.
- ŠMEJKAL, Jaroslav. *Kolonka aneb osudy lidí za protektorátu*. Praha: Art Project Plus – Klíč, 2005.
- ŠVORCOVÁ, Jiřina. *Býti Švorcovou*. Praha: Erika, 2000.
- THIELE, Vladimír (ed.). *Žaluji. Pankrácká kalvárie. První část*. Praha: Orbis, 1946.
- THIELE, Vladimír (ed.). *Žaluji. Pankrácká kalvárie. Druhá část*. Praha: Orbis, 1946.
- TRUNCOVÁ-JOHNOVÁ, Hana. Prosincové ohlédnutí. *Věrní zůstaneme KPV-231*, prosinec 1999.
- TYL, Josef Heřman. *Psancem. Vlastní životopis tepelského opata Heřmana Josefa Tyla*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.
- URBAN, Jan. *Extrémy a lidé blízcí. Rozhovor se Šimonem Pánkem*. Praha: Galén, 2008.
- VANĚK, Miroslav (ed.). *Obyčejní lidé...?! Pohled do života tzv. mlčící většiny. Životopisná vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence. Sv. 3*. Praha: Academia, 2009.
- VACEK, Eduard. Jak vzpomínají na Vánoce političtí vězni. *Vzpomínka Františka Zahradky. Historická penologie 2005* (3), s. 23.
- VACULÍK, Ludvík. *Milí spolužáci! Výbor písemných prací 1939–1979*. Praha: Mladá fronta, 1995.
- ZÁBRANA, Jan. *Celý život. Výbor z deníků 1948–1984*. Praha: Torst 2001.
- ZÁBRANOVÁ, Jiřina. *Ohlédnutí*. Praha: Torst, 1994.
- ZAHRADNÍČEK, Jan. *Mezi nás prostřena je noc... Dopisy z vězení ženě Marii*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008.
- Zdenek Rykr (1900–1940). Elegie avantgardy*. Praha: Galerie hlavního města Prahy – Arbor Vitae, 2000.
- ZEMEK, Jakub A. *Vatikánský špion. Podle autentických magnetofonových nahrávek přepsali, upravili a uspořádali bratři dominikáni*. Olomouc: Vědomí cyrilometodějská, 2002.
- ZVĚŘINOVÁ, Stanislava. *Devatenáct nám bylo pryč... Vzpomínky*. Praha: Státní ústřední archiv, 2001.

ODBORNÉ STUDIE

- BALÍK, Stanislav – HANUŠ, Jiří. *Katolická církev v Československu 1945–1989*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007.
- BARTOŠ, Josef a kol. *Nedokončené životopisy. Portréty mladých lidí, kteří položili život v boji proti fašismu*. Praha: Mladá fronta – Smena, 1987.
- BARTOŠEK, Karel. *Český vězeň. Svědectví politických vězeňkyň a vězňů let padesátých, šedesátých a sedmdesátých*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001.
- BLAŽEK, Filip (ed.). *Plakáty Sametové revoluce. Příběh plakátů z listopadu a prosince 1989*. Praha: XYZ, 2009.
- BURLEIGH, Michael. *Třetí říše. Nové dějiny*. Praha: Argo, 2008.
- DRÁPALA, Milan. *Na ztracené vartě Západu. Antologie české nesocialistické publicistiky z let 1945–1948*. Praha: Prostor, 2000.
- FORMÁNKOVÁ, Pavlína – KOURA, Petr. *Žádáme trest smrti! Propagandistická kampaň provázející proces s Miladou Horákovou a spol.* Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2009.
- FRANC, Martin. Šťastné a bohaté! Vánoce v českých zemích v padesátých a šedesátých letech jako svátky konzumu. In: TŮMA, Oldřich – VILÍMEK, Tomáš (eds.). *Pět studií k dějinám české společnosti po roce 1945*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2008, s. 240–256.
- HAVLÍČKOVÁ, Helena. *Dědictví. Kapitoly z dějin komunistické perzekuce v Československu 1948–1989*. Olomouc: Votobia, 2002.
- HRABÁK, Josef. *Rudolf Těsnohlídek*. Praha: Melantrich, 1982.
- HRBÁČKOVÁ, Veronika. *Vánoční strom republiky v proměnách času. Katalog výstavy konané ve Vlastivědném muzeu v Olomouci 25. 11. 2004 – 9. 1. 2005*. Olomouc: VMO, 2004.
- HUGHES, Matthew – MANN, Chris. *Hitlerovo Německo. Život v období Třetí říše*. Praha: Columbus, 2002.
- JELÍNEK, Tomáš a kol. „Nepřichází-li práce k Tobě...“ *Různé podoby nucené práce ve studiích a dokumentech*. Praha: Česko-německý fond budoucnosti, 2003.
- KAPLAN, Karel. *Kronika komunistického Československa. Doba tání 1953–1956*. Brno: Barrister & Principal, 2005.
- KLIMT, Vojtěch. *Akorát že mi zabili tátu. Příběh Karla Kryla*. Praha: Galén, 2006.
- KOKOŠKA, Stanislav – KOKOŠKOVÁ, Zdeňka – PAŽOUT, Jaroslav. *Museli pracovat pro Říši: nucené pracovní nasazení českého obyvatelstva v letech 2. světové války*. Praha: Státní ústřední archiv, 2004.
- KONEČNÝ, Zdeněk – MAINUŠ, František. Nasazení české mládeže při budování zákopových opevnění koncem druhé světové války. *Sborník Matice moravské* 1967, 86 (1), s. 17–42.

- KOSATÍK, Pavel. *Osm žen z Hradu*. Praha: Mladá fronta, 1993.
- KOURA, Petr. „Je to vůbec nemyslitelné, že něco takového se může ve 20. století stát.“ Pankrácká „sekyrárna“ neboli oddělení II A. *Paměť a dějiny* 2008, 2 (1), s. 155–161.
- KRAFLOVÁ, Hana. *Rudolf Těsnohlídek a Vánoční strom republiky. K počátkům československé tradice (1919–1929)*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2008.
- KUDRNA, Ladislav. *Když nelétali. Život našich letců v Polsku, Francii a Británii za 2. světové války*. Praha: Libri, 2003.
- LEIKERT, Jozef. *Černý pátek sedmnáctého listopadu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2000.
- MAINUŠ, František. *Totální nasazení. Češi na pracích v Německu 1939–1945*. Brno: Universita J. E. Purkyně, 1970.
- MAREK, Jindřich. *Pátou kartu bere smrt*. Cheb: Svět křídel, 2000.
- MORSCH, Günter – LEY, Astrid (Hrsg.). *Das Konzentrationslager Sachsenhausen 1936–1945. Ereignisse und Entwicklungen*. Berlin: Metropol Verlag, 2008.
- OLESCHINSKI, Brigitte. *Gedenkstätte Plötzensee*. Berlin: Gedenkstätte Deutscher Widerstand, 1995.
- OTÁHAL, Milan – VANĚK, Miroslav. *Sto studentských revolucí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999.
- PACZKOWSKI, Andrzej. *Půl století dějin Polska 1939–1989*. Praha: Academia, 2000.
- PASÁK, Tomáš. *17. listopad 1939 a Univerzita Karlova*. Praha: Univerzita Karlova, 1997.
- PERNES, Jiří. *Dějiny Československa očima Dikobrazu 1945–1990*. Brno: Barrister & Principal – studio, 2003.
- PERNES, Jiří. *Krise komunistického režimu v Československu v 50. letech 20. století*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008.
- PRŮCHA, Václav a kol. *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1992. 1.díl – období 1918–1945*. Brno: Doplněk, 2004.
- PRŮCHA, Václav. *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1992. 2. díl – období 1945–1992*. Brno: Doplněk, 2009.
- STEHLÍK, Eduard – LACH, Ivan. *Vlast a čest byly jim dražší nežli život. Dvůr Králové nad Labem: Fortprint, 2000.*
- SVOBODA, Bohumil – POLC, Jaroslav V. *Kardinál Josef Beran. Životní příběh velkého vyhnance*. Praha: Vyšehrad, 2008.
- ŠÁMAL, Petr. *Soustružníci lidských duší. Lidové knihovny a jejich cenzura na počátku padesátých let 20. století (s edicí seznamů zakázaných knih)*. Praha: Academia, 2009.

ŠIMSOVÁ, Milena. *Kdo jsou ti krásní lidé, v šat bílý odění, lidé co k trůnu přišli z velikého soužení. Zápasy a oběti Akademické Ymky 1938–1945*. Benešov: Nakladatelství Eman, 2005.

Z počátků odboje. Praha: Naše vojsko, 1969.

BELETRIE A POEZIE

BENEŠ, K. J. (ed.). *Poesie za mřížemi. Antologie*. Praha: Melantrich, 1946.

BURIAN, Jan. *Nashledanou zítra. Písňové texty, články, výstřižky*. Praha: Folk & Country, 1995.

ČAPEK, Josef. *Básně z koncentračního tábora*. Praha: Fr. Borový, 1946.

HAŠEK, Jaroslav. *Když bolševici zrušili Vánoce. Neznámé, utajené a pravděpodobné texty. Výběr z povídek, fejetonů a veršů, neotištěných ve Spisech J. H. 1955–1973*. Praha: Modrý stůl, 2005.

HEJDA, Jiří. *Sonety zpívané šeptem v stínu šibenice. Ruzyň – Pankrác – Mírov – Leopoldov – Valdice 1950–1962*. Praha: Anthropos, 1993.

Knížka Karla Kryla. Praha: Mladá fronta, 1990.

NEPIL, František. *Hledání radosti*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub, 2006.

REYNEK, Bohuslav. *Básnické spisy*. Zlín a Petrkov: Archa a Petrkov, 2009.

ZÁDRAPA, Jiří. *Verše ze Sachsenhausenu*. Jindřichův Hradec: Rodičovské sdružení při gymnasiu Vítězslava Nováka, 1969.

ZAHRADNÍČEK, Jan. *Knihy básní*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001.

PÍSEMNÉ VZPOMÍNKY PAMĚTNÍKŮ

Hynek Bouchal (nar. 1974); Zdeňka Folková (nar. 1927); Arnošt Goldflam (nar. 1946); Helena Haškovcová (nar. 1945); Jan Chodějovský (nar. 1975); Vlasta Jůzlová (nar. 1940); Rita Kindlerová (nar. 1974); Lumír Konečný (nar. 1923); Dagmar Kubaštová-Vrkljan (nar. 1948); Tamara Nováková (nar. 1981); Miloslav Pavlata (nar. 1926); Václav Peřich (nar. 1945); Petr Placák (nar. 1964); Bohumil Robeš (nar. 1930); František Skalický (nar. 1920); Marie Suková (nar. 1944); Zdeněk Svěrák (nar. 1936); Jiřina Šiklová (nar. 1935); Petr Škrášek (nar. 1971); Katarína Vaculíková-Slobodová (nar. 1948); Patrik Virkner (nar. 1972); Jana Zoubková (nar. 1951); Monika Žárská (nar. 1958).